

Octavian Armașu: Avem un sistem bancar cu investitori de calitate care au venit cu noi strategii de dezvoltare a serviciilor bancare

2

Moratoriu asupra angajărilor în sectorul bugetar. Ce prevede acesta?

3

Rapoarte anuale și anunțuri ale emitenților

4-5

Rata anuală a inflației a fost în 2018 de peste șapte ori mai mică decât în anul precedent

Rata anuală a inflației în Republica Moldova a coborât în anul 2018 până la 0,9 la sută, cu mult sub nivelul înregistrat în anul precedent, când indicele prețurilor de consum a fost de 7,3 la sută. Inflația s-a diminuat considerabil, urmare a creșterii prețurilor la produsele alimentare cu 2,2%, mărfurile nealimentare – cu 1,7% și reducerii inflației la serviciile prestate populației cu 2,3%, potrivit datelor Biroului Național de Statistică (BNS), informează MOLDPRES.

Este pentru a doua oară în istoria țării când rata inflației este atât de mică. În 2009, indicele prețurilor de consum a crescut cu 0,4 la sută.

Prețurile de consum în luna decembrie 2018, comparativ cu perioada respectivă a anului precedent, au avut o tendință de creștere mai mare în regiunea de Nord a țării – cu 1,3 la sută, iar în regiunea de Sud prețurile au crescut cu 0,3 la sută. În regiunile Centru și Chișinău tendința de creștere a prețurilor a fost de 1,0 la sută și, respectiv, 0,8 la sută.

Statisticile oficiale mai arată că indicele prețurilor de consum în decembrie 2018 față de noiembrie același an a constituit 100,5%. Creșterea prețurilor medii de consum cu 0,5 la sută a fost de-

terminată de creșterea prețurilor la produsele alimentare cu 1,1 la sută, de creșterea prețurilor la mărfurile nealimentare și de majorarea tarifelor pentru prestarea serviciilor populației cu câte 0,1 la sută.

În Raportul asupra inflației nr. 4, Banca Națională a Moldovei anticipa că rata anuală a inflației va coborî, până la finele anului 2018, până la 1,9 la sută, sub limita inferioară a intervalului de variație de $\pm 1,5$ puncte

procentuale de la ținta inflației de 5 la sută. Pentru primele două trimestre consecutive ale anului 2019, inflația anuală se va afla sub interval, iar la finele anului va urca peste limita superioară a intervalului de variații.

Curs valutar
16.01.2019

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	17.1423
EUR	1	19.5946
UAH	1	0.6088
RON	1	4.1855
RUB	1	0.2555

Spre atenția cititorilor!

Ziarul „Capital Market” poate fi procurat în următoarele ghișee raionale ale „MOLDPRESA”

Bălți: №132; 133; 156
Comrat: №169
Cahul: №170
Orhei: №150
Hâncești: №161
Soroca: №223

În afară de aceasta, oricare număr al ziarului sau copia acestuia pot fi procurate la sediul redacției „Capital Market” pe adresa: mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 115.

CAPITAL Market

ÎN ATENȚIA SOCIETĂȚILOR PE ACȚIUNI!

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:
ziarulcm@gmail.com
tel.: 022 22-12-87;
fax: 022 22-05-03

În atenția companiilor – entități de interes public!

Operatorul mecanismului oficial de stocare a informațiilor, întreprinderea de stat ziarul Capital Market, informează că mecanismul propriu-zis de acumulare a datelor este funcțional la adresa: <http://emitent-msi.market.md>.

Detalii la tel.:
022 221287, 022 229445

Abonează-te!

Abonează-te la Ziarul Capital Market

în toate oficiile “Poșta Moldovei” din țară

sau la distribuitorii noștri:

Moldpresa (022) 222221

Press Inform-Curier (022) 237187

Agenția “Ediții Periodice” (022) 233740

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Octavian Armașu: Avem un sistem bancar cu investitori de calitate care au venit cu noi strategii de dezvoltare a serviciilor bancare

Interviu oferit instituțiilor mass-media din Republica Moldova

de către guvernatorul Băncii Naționale a Moldovei, Octavian Armașu

MOLDOVA 9

– Ați venit de scurt timp în funcția de guvernator al Băncii Naționale. Cum vedeți sistemul bancar din noul fotoliu? Ce garanții puteți oferi că nu vom mai avea parte de surpriza unei fraude bancare?

– Actualul sistem bancar se deosebește foarte mult de ceea ce am avut cu trei ani în urmă. În această perioadă au fost implementate o serie de reforme în urma cărora băncile licențiate din Republica Moldova au devenit solide și reziliante, însă vom continua procesul de transparentizare a acționariatului, cu scopul de a proteja interesele deponenților și cele ale clienților băncilor. Acum avem un sistem bancar cu investitori de calitate care au venit cu noi strategii de dezvoltare a serviciilor bancare.

Sigur că mai sunt lucruri la care trebuie să muncim suplimentar. În prezent, ne confruntăm cu excesul de lichidități în sistem, pe care economia ar trebui să îl absoarbă pe termen mediu. În acest sens, este necesară dinamica din două direcții: pe de o parte, să fie îmbunătățit accesul la finanțare, astfel încât agenții economici să obțină mai ușor credite din bănci, iar pe de altă parte, să existe inițiative economice ale sectorului privat, pe care să le finanțeze băncile. Așadar, pe termen mediu, această situație ar putea fi redresată semnificativ.

Grație agendei de reforme în domeniu, avem un nou cadru de reglementare pentru crearea unui sector financiar-bancar robust.

AGENȚIA НОВОСТИ-МОЛДОВА

– Mai mulți experți în economie consideră că vom avea surprize după alegerile parlamentare din Republica Moldova. Acestea se referă și la piața valutară, și la prețuri, și la tarife. Conform ultimelor prognoze ale BNM, dinamica inflației pe parcursul anului viitor va fi în creștere. În opinia BNM, la ce vor crește prețurile în 2019?

– Pentru asigurarea și menținerea stabilității prețurilor, BNM, similar altor bănci centrale cu regim de țintire a inflației, stabilește obiectivul inflației care se măsoară prin indicele prețurilor de consum – IPC. Delimităm patru subcomponente ale IPC. Prima este inflația de bază, a cărei dinamică este determinată de condițiile monetare create prin deciziile de politică monetară, adică cea pe care noi o putem influența. Evoluția celorlalte trei subcomponente nu poate fi influențată în mod direct prin măsurile de politică monetară. Aceste prețuri sunt reglementate de autoritățile centrale și locale, sunt determinate de prețul unor materii prime de pe piețele internaționale și sunt dependente de fenomenele naturale adverse.

BNM nu influențează formarea prețurilor la bunuri și servicii în mod separat, ci în totalitate. Ultimul raport asupra inflației arată că în 2019 inflația medie anuală se va încadra în coridorul de țintire și va fi de 5,4%.

IPN

– Domnule Guvernator, vă rog să apreciați fenomenul creditelor ipotecare, care pare să ia amploare fără precedent în Republica Moldova. Cum se explică fenomenul anume la această etapă, ce avantaje și riscuri generează?

– Într-adevăr, a crescut interesul pentru creditele ipotecare din partea cetățenilor – avem dobânzi mai mici, programe de susținere ale statului etc. Majorarea creditelor ipotecare se datorează pe lângă alți factori și implementării programului de stat „Prima Casă” cu beneficii sociale, care

prevede posibilitatea cetățenilor Republicii Moldova, cu vârste cuprinse între 18 și 45 de ani, să obțină credite pentru procurarea propriei locuințe.

La situația din 30.11.2018, creditele acordate pentru procurarea/construcția imobilului au constituit 3,8 mlrd. lei sau 10,7 la sută din portofoliul de credite pe sector, majorându-se de la începutul anului 2018 cu 1,2 mlrd. lei sau 44,0 la sută.

Trebuie să ținem cont și de nivelul istoric jos al creditelor ipotecare în Moldova. Creșterea rapidă se datorează și unei baze mici. În țările aproape comparabile, nivelul creditelor ipotecare e mult mai înalt: în Lituania creditele ipotecare constituie 37% din portofoliu și în Georgia – 56%.

Creditele ipotecare, în mod tradițional, sunt printre cele mai puțin riscante credite în portofoliul băncilor, astfel rata de neperformanță a acestora este în prezent de 4% comparativ cu rata medie pe sector de 13%.

Banca Națională, în calitate de regulator, își îndeplinește funcția de monitorizare și prevenire a riscurilor care ar putea rezulta din creditarea excesivă. Astfel, BNM, în cadrul controalelor sale, verifică aleatoriu creditele ipotecare, pentru a nu admite ca acestea să fie purtătoare de riscuri majore. Totodată, băncile licențiate elaborează politici adecvate pentru acordarea creditelor ipotecare și le aplică eficient în activitatea lor de creditare. Creditarea este benefică pentru ambele părți atunci când este abordată cu prudență atât din partea clienților, cât și din perspectiva băncilor.

TVR MOLDOVA

– Ministerul Economiei și Infrastructurii a anunțat anterior că o bancă din Turcia este interesată să investească în sistemul bancar din Republica Moldova. BNM a primit astfel de noutăți, se duc negocieri?

– Pe parcursul ultimilor ani, mai multe bănci din Turcia au explorat posibilitatea de a intra pe piața moldovenească. În prezent, cunoaștem că o bancă din Turcia se interesează și analizează piața bancară din Republica Moldova, însă la Banca Națională nu este înregistrată vreo cerere în acest sens.

TV8

– Ce părere aveți despre situația privind pachetul problematic de acțiuni de la Moldindconbank, care este viziunea dvs. vizavi de acest pachet de acțiuni și cum vedeți finalitatea procesului de vânzare a acestui pachet de acțiuni?

– Mecanismul de intervenție timpurie folosit la BC „Moldindconbank” SA creează un precedent pozitiv de sanare a băncilor. În ultimii doi ani, banca a devenit mai robustă și mai eficientă. Aceasta ne face să credem că acțiunile băncii expuse la vânzare vor deveni atractive pentru investitorii de calitate, mai ales că este vorba despre un pachet majoritar care oferă controlul asupra gestiunii băncii. În special,

ținând cont de flexibilitatea cadrului legal existent și, dacă e cazul, de buna protecție a viitorului investitor – forma de tranzacționare prin intermediul statului, care a fost aplicată și în cazul BC „MOLDOVA-AGROINDBANK” SA. Desigur că orice investitor are nevoie de timp pentru a studia piața și banca. Ne bucură faptul că sunt investitori regionali care manifestă interes pentru acest pachet.

INFOMARKET

– FMI a recomandat BNM să contribuie la ieșirea ordonată de sub regimul de administrare temporară a celei de-a doua bănci ca mărime din Republica Moldova. Este pregătită banca pentru aceasta? Cât de real este acest pas în perioada următoare, dacă cele 64% din acțiunile „Moldindconbank” expuse la vânzare nu au fost încă vândute unui investitor strategic?

– Cea mai preferabilă cale de ieșire ordonată din administrarea temporară este atragerea unui investitor. Respectiv, după cum am remarcat și în răspunsul la întrebarea precedentă, acest proces de atragere a unui investitor, de studiere a oportunității de investiție, de aplicare și primire a aprobărilor Băncii Naționale este unul de durată. Banca e bine, poate mai bine ca oricând anterior, asta mă face să cred că se va găsi un investitor pentru pachetul de 64% din acțiuni.

BANI.MD

– Ce întreprinde BNM ca să nu se repete un nou caz de spălare a banilor prin băncile din Republica Moldova, așa cum a avut loc și în așa-zisul „Laundromat”?

– În primul rând, Banca Națională a pornit un proces amplu de reforme soldate cu un cadru normativ nou, bazat pe principiile Basel III, un nou cadru de combatere a spălării banilor, o supraveghere mult mai riguroasă a băncilor și a luat măsuri pentru transparentizarea acționariatului bancar și sporirea responsabilității personale a bancherilor etc.

De asemenea, schimbarea calitativă a acționarilor unui șir de bănci exclude posibilitatea derulării schemelor de acest gen prin intermediul băncilor respective.

Vă asigur că agenda de reforme va continua în sistemul bancar, cu scopul de a asigura dezvoltarea acestuia, a implementa mecanisme noi de prevenire a crizelor și a pune în aplicare cele mai bune practici preluate, în special, de la colegii din spațiul european.

Voi preciza că grație acestor reforme, astăzi avem un sector bancar mult mai sigur și mai transparent.

PROTV CHIȘINĂU

– Cât din miliardul furat credeți că va fi recuperat și în cât timp?

– Procesul recuperării mijloacelor financiare din cele trei bănci în lichidare este în plină derulare. Din data retragerii licențelor (16.10.2015) și până la 30.11.2018, Banca de Eco-

nomii SA, BC „BANCA SOCIALĂ” SA și BC „UNIBANK” SA au încasat 1 698,8 mil. lei, inclusiv 419,7 mil. lei – sumă obținută de către Banca de Economii SA urmare a executării parțiale a titlului executoriu emis în baza unui dosar penal. Ca urmare, în scopul rambursării creditelor de urgență acordate, din data retragerii licențelor și până la data de 30.11.2018, către Banca Națională a Moldovei și Ministerul Finanțelor au fost achitate mijloace bănești în sumă totală de 1 728,0 mil. lei.

Întrucât BNM nu are competențe de urmărire penală și, prin urmare, nu se poate substitui organelor de drept, urmează ca procurorii și judecătorii să ofere claritate deplină în dosarele de investigare a fraudei bancare.

REUTERS

– Ce intenționează să întreprindă BNM pentru reducerea numărului dispersat al indicatorilor „credite neperformante” la bănci, cu valoarea maximă de 33%, minimă – 5,5%, iar în medie pe sistem – de 13%?

– Indicatorul de credite neperformante a înregistrat valorile actuale din câteva motive. În primul rând, pe parcursul anilor 2016–2017 am avut o scădere a valorii portofoliului total de credite bancare. Pe acest fundal, odată cu rambursarea creditelor calitative din portofoliul băncilor și înlocuirea lentă a lor cu credite noi, ponderea relativă a creditelor neperformante a crescut. De asemenea, în urma controalelor totale derulate la băncile licențiate, în unele cazuri unele credite existente deja au fost recalificate din motive prudentiale.

În prezent, se atestă o scădere a portofoliului de credite neperformante și aceasta se datorează mai multor factori. În primul rând, reformelor ample pe care le face Banca Națională a Moldovei. În context, voi preciza că, la 30 noiembrie 2018, ponderea creditelor neperformante în portofoliul de credite în sectorul bancar a fost de 13,4% și a scăzut față de începutul anului 2018 cu 5,0 puncte procentuale.

În această perioadă, BNM a recomandat în scris, în repetate rânduri, băncilor să ia măsuri pentru reducerea numărului de credite neperformante, să monitorizeze permanent calitatea portofoliului de credite și să-și consolideze structura de management al afacerilor, în special în domeniul gestionării riscului de credit. În plus, BNM a solicitat băncilor prezentarea informației cu privire la progresele realizate în implementarea măsurilor de reducere a creditelor neperformante.

Măsurile luate de bănci pentru reducerea creditelor neperformante se referă, în principal, la: elaborarea și implementarea strategiilor și planurilor de reducere a creditelor neperformante, revizuirea reglementărilor interne sau elaborarea noilor reglementări interne privind activitatea de creditare, instruirea angajaților din domeniul creditării, monitorizarea permanentă și prezentarea către conducerea băncii a informațiilor cu privire la evoluția creditelor neperformante.

În același timp, nivelul de provizionare a creditelor neperformante este înalt, atingând 69,5% pe sistem, și variază de la 42,5% până la 87,2%, în funcție de bancă.

MOLD-STREET

– De mulți ani se vorbește despre faptul că euro va lua locul dolarului la calcularea cursului oficial, inclusiv la Banca Națională s-a discutat des-

pre această intenție. Există o strategie în acest sens și care sunt factorii ce împiedică această trecere?

– Banca Națională monitorizează tendințele respective și analizează subiectul ținând cont de faptul că în ultimii ani s-au intensificat decontările în euro pe fondul creșterii schimburilor comerciale cu Uniunea Europeană, a investițiilor străine directe și a transferurilor de mijloace bănești din spațiul european în favoarea persoanelor fizice din Republica Moldova. Deocamdată nu a fost luată o decizie în acest sens, deoarece în comerțul extern, deși într-o proporție tot mai mică, predomină cumulativ utilizarea USD și a valutei lor cu o corelație înaltă la dolar. Totodată, majoritatea piețelor internaționale, inclusiv a resurselor energetice folosesc dolarul SUA ca valută de referință.

Schimbarea valutei de referință are și efecte asupra mai multor instituții ale statului. O astfel de decizie va fi luată numai după consultări largi pentru a identifica și a diminua riscurile legate de o astfel de tranziție.

RISE MOLDOVA

– Cum sunt remunerați lichidatorii celor trei bănci implicate în fraudă bancară: au salariu fix sau venitul lor depinde de rezultatul final, banii recuperați?

– Salariile lichidatorilor sunt stabilite de către Comitetul executiv al BNM și sunt fixe.

CAPITAL MARKET

– Care sunt, în opinia dvs., perspectivele de dezvoltare a sectorului de creditare non-bancară? În acest context, în ce măsură concurența din partea OCN-ilor influențează asupra portofoliului de credite a băncilor?

– Conviețuirea pe aceeași piață a instituțiilor bancare și nebancaare de credit este un fenomen absolut natural. Organizațiile nebancaare de credit, datorită dimensiunilor mici, dar și a profilului mai sporit de risc, au o flexibilitate mai mare, costuri de procesare mai mici și, de obicei, o mărime mai mică a creditelor. Piețele lor în condiții normale sunt în mare măsură diferite și suprapunerea activităților nu este critică.

Sectorul de creditare nebancaară este în proces de transformare. În acest an, a fost pusă baza reglementării sectorului respectiv prin aprobarea și intrarea în vigoare, la 1 octombrie 2018, a Legii cu privire la organizațiile de creditare nebancaară. Astfel, sectorul OCN-urilor se va dezvolta deja într-un cadru normativ ce va asigura inclusiv protecția drepturilor clienților acestora. Reforma sectorului va contribui la stabilirea unui mediu concurențial sănătos, care să asigure o asumare echilibrată a riscurilor și să ofere clienților diverse instrumente de finanțare, în condițiile protejării drepturilor consumatorilor.

BNM monitorizează piața creditelor în ansamblu, pentru a înțelege care sunt procesele, fenomenele. A fost creată o nouă platformă – Comitetul Național de Stabilitate Financiară (CNSF) ce include și reprezentanți ai Comisiei Naționale a Pieței Financiare – astfel, putem discuta potențialele probleme și dezvolta o strategie comună pentru a preveni situații neplăcute și a asigura stabilitatea pe piață. Mi-aș dori să operaționalizăm acest consiliu, să-l facem funcțional și, prin acest mecanism, să avem un impact mai mare în reglementarea pieței respective.

Continuare în numărul următor

Moratoriu asupra angajărilor în sectorul bugetar. Ce prevede acesta?

Guvernul a instituit moratoriu temporar privind „încadrarea personalului în autoritățile publice și instituțiile finanțate din bugetul de stat, precum și în Casa Națională de Asigurări Sociale, pe funcțiile vacante înregistrate la data de 30 noiembrie 2018”.

Respectiv, cele 8391 de funcții vacante, la nivel central, care erau la sfârșitul lunii noiembrie, nu vor fi suplinite până la 31 decembrie 2019.

În hotărârea guvernamentală se menționează, de asemenea, că „suspendarea încadrării personalului în autoritățile publice independente și în Casa Națională de Asigurări Sociale pe numărul de funcții vacante aferente este cu titlu de recomandare”. De asemenea, se recomandă autorităților publice locale suspendarea angajărilor pe cele 5225 de funcții vacante înregistrate la data de 30 noiembrie 2018.

Prevederile hotărârii nu se aplică asupra funcțiilor pentru care, la data aprobării hotărârii, a fost anunțat concurs.

Moratoriul a fost instituit „în legătură cu realizarea reformei de salarizare în sectorul bugetar, adoptată de Parlament la 23 noiembrie”, menționează Ministerul Finanțelor. Potrivit hotărârii, asta prevede o mai bună gestionare a banilor publici direcționați spre salarizarea angajaților din sectorul public.

Proiectul prevede implementarea legii nominalizate ce va asigura: pentru marea majoritate a angajaților – creșteri salariale semnificative, pentru alți angajați – garantarea păstrării venitului mediu obținut până la intrarea în vigoare a legii. În același timp, legea asigură salariul lunar minim în sectorul bugetar în mărime de 2000 de lei.

LOCURILE VACANTE VARIAZĂ DE LA 3 LA 11 LA SUTĂ ÎN SECTORUL PUBLIC

Parlamentul a adoptat, la 23 noiembrie 2018, Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

Implementarea legii respective „va asigura: pentru marea majoritate a angajaților – creșteri salariale semnificative, pentru alți angajați – garantarea păstrării venitului mediu obținut până la intrarea în vigoare a legii. În același timp, legea asigură salariul lunar minim în sectorul bugetar în mărime de 2000 de lei”, explică Ministerul Finanțelor. Potrivit acestuia, evidența mai bună a numărului de lo-

curi de muncă real ocupate permite gestionarea mai exactă a gradului de ocupare a funcțiilor în sectorul public, excluzând necesitatea rezervării de mijloace financiare bugetare aferente locurilor vacante din acest sistem, care pe parcursul anului variaza de la 3% la 11% în medie per sistem.

În acest context, „în scopul unei gestionări mai bune a resurselor financiare disponibile și a direcționării lor spre domeniile prioritare”, s-a propus instituirea unui moratoriu privind încadrarea personalului în sectorul bugetar pe funcțiile vacante înregistrate. „Numărul de funcții vizate de acest moratoriu este echivalent valorii medii anuale minime al numărului de locuri vacante în sistemul public și nu afectează activitatea instituțiilor și autorităților publice”, mai menționează Ministerul Finanțelor.

CARE INSTITUȚII AU CELE MAI MULTE FUNCȚII VACANTE?

La 30 noiembrie, numărul de unități vacante în sectorul public era de 8391. Cele mai multe posturi vacante, respectiv 2586, existau în Ministerul Afacerilor Interne. Un număr de 1581 funcții vacante avea Ministerul Apărării, după care urmează Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (692), Ministerul Justiției (469), Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (424), Ministerul Finanțelor (422), Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (246), Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (240).

Pe de altă parte, Curtea Constituțională și Agenția Relații Interetnice aveau cele mai puține, respectiv, câte 3 unități vacante. În aparatul Președintelui Republicii Moldova erau 5 funcții vacante. Casa Națională de Asigurări Sociale avea 391 unități vacante.

Numărul de funcții vacante la nivel de unitate administrativ-teritorială, pentru care se recomandă suspendarea încadrării, este de 5225, dintre care peste jumătate, respectiv 2624, în municipiul Chișinău, după care urmează Orhei cu 294 funcții vacante.

Numărul funcțiilor vacante în municipiul Bălți era cu puțin peste 200, în unitatea teritorial administrativă Găgăuzia – 191, Cantemir – 167, Ci-mișlia – 142, Călărași – 132, Cahul – 131, Nisporeni – 101.

CAZUL 2016

Ultima decizie a cabinetului de miniștri de a institui un moratoriu asupra angajărilor în sectorul bugetar pentru funcțiile vacante înregistrate nu este prima de acest fel. Acum trei

ani a mai existat un precedent. La 3 august 2016, Guvernul Filip, într-un moment de criză relativă, a aprobat o hotărâre, la sugestia Fondului Monetar Internațional, care stipula că ministerele, agențiile și alte instituții din subordinea Executivului nu vor avea dreptul să facă angajări până la sfârșitul anului.

„Măsura vine pentru a face economii la buget și pentru a ne menține în limitele deficitului bugetar, care a fost agreat inclusiv cu FMI. Avem încrederea că instituțiile statului vor fi funcționale și cu efectivul care este la ziua de astăzi”, explica ministrul Finanțelor, Octavian Armașu. În total, în instituțiile bugetare existau la vremea aceea 4539 de locuri vacante. Hotărârea viza și domeniul educației, și cel al sănătății.

„Planificăm să facem rectificarea la buget în luna septembrie. Economii pe care le așteptăm în urma acestui moratoriu sunt estimate la 150 milioane de lei, cam 4 la sută din întreg fondul de remunerare”, a explicat Octavian Armașu. Decizia Guvernului a fost apreciată drept un prim pas pentru reforma administrației publice centrale.

Totuși, unii miniștri și șefi de departamente au solicitat să fie acceptate angajări deja planificate. „Nu uitați că avem în față reforma administrației publice centrale. Propun să ne conformăm acestei decizii. Sunt înghete aceste funcții, nu este vorba de lichidare”, a menționat premierul Pavel Filip.

CHELTUIELI DE 15 MILIARDE LEI PENTRU REMUNERAREA MUNCII

Cheltuielile pentru remunerarea muncii ale Bugetului Public Național în 2019 vor constitui aproximativ 14,95 miliarde lei, în creștere cu 7 la sută față de anul 2018 sau cu 973 milioane lei. Această majorare este cea mai mică din ultimii ani și ca valoare, dar și ca ritm de creștere.

Economistul Veaceslav Ioniță explică această evoluție prin faptul că „în primul rând se preconizează o optimizare radicală a numărului de angajați al autorităților centrale. Astfel, conform proiectului de buget, se presupune reducerea cu 15% a numărului de unități în organele autorităților publice centrale, de la 68 651 unități în 2018 la 59 968 unități în 2019. Reducerea cu 8 683 unități a statelor de personal nu înseamnă nemijlocit și concedierea acestui număr de persoane. Multe unități erau vacante, unele persoane ocupau 1,5-2 unități”.

Vlad BERCU

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații **Comisiei Naționale a Pieței Financiare**, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Aviz CNPF

Întru asigurarea respectării prevederilor art.6 din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare”, Comisia Națională a Pieței Financiare comunică rechizitele bancare pe care urmează să fie transferate taxele și plățile regulatorii de funcționare:

Cod fiscal 1007601001293; BC “Victoriabank” SA Filiala nr.11; Codul băncii VICBMD2X883; Cont bancar IBAN MD24VI000002251311138MDL

Timp de trei ani, băncile falite au reușit să achite doar 1,758 mlrd. lei din cele 14,122 mlrd. lei primite de la BNM în formă de credite

De când le-a fost retrasă licența (16.10.2015) și până la începutul lunii ianuarie 2019, Banca de Economii, Banca Socială și Unibank au reușit să achite doar 1,758 mlrd. lei din cele 14,122 mlrd. lei primite din noiembrie 2014 până în octombrie 2015 de la Banca Națională (BNM) în formă de credite acordate drept garanție de stat.

Potrivit agenției INFOTAG cu referire la datele Ministerului Finanțelor, Banca de Economii a restituit statului 878,54 mil. din cele 9,273 mlrd. lei primite, Banca Socială – 571,34 mil. lei din cele 2,7 mlrd. lei, iar Unibank – 308,92 mil. lei din cele 2,148 mlrd. lei.

Băncile care au suferit de pe urma furtului a peste 1 miliard de dolari ca urmare a tranzacțiilor frauduloase au reușit să recupereze 1,718 mlrd. lei în urma recuperării datoriilor de la clienți, vânzării activelor, precum și altor proceduri, cum ar fi cele de executare, procedurile de faliment.

După cum a relatat anterior INFOTAG, după furtul unui miliard, acesta a fost transferat în datorie publică, împotriva cărui fapt continuă să fie opoziția și președintele Igor Dodon. De investigarea furtului miliardului se ocupă organele de drept din Moldova și detectivii financiari ai agenției Kroll (SUA). Potrivit acestora, ca urmare a tranzacțiilor frauduloase, de la Banca de Economii, Banca Socială și Unibank au fost transferate în conturi bancare din străinătate cel puțin 600 mil. USD, inclusiv 200 mil. USD în Rusia, 58 mil. USD în Estonia, 41 mil. USD în Cipru. Acești bani urmează să fie adjudecați și returnați în Moldova cu ajutorul proceselor internaționale.

INFOTAG

CIE “Moldexpo” SA

Anunț cu privire la desfășurarea concursului de selectare a companiei-prestatoare de servicii publicitare: plasarea spoturilor publicitare pe canalele TV, difuzate pe teritoriul Republicii Moldova

Centrul Internațional de Expoziții Moldexpo S.A. anunță despre desfășurarea concursului de selectare a companiei-prestatoare de servicii publicitare: plasarea spoturilor publicitare pe canalele TV: RTR Moldova, NTV Moldova, THT Exclusiv TV.

Invităm să participe la Concurs agențiile de publicitate. Ofertele vor fi prezentate până pe data de 25.01.2019, ora 10.00, pe adresa: mun. Chișinău, str. Ghiocilor 1, CIE Moldexpo SA, Oficiul departamentului expoziții, et. 2, bir. nr. 3.

Deschiderea ofertelor va avea loc în prezența ofertanților, pe 25.01.2019, ora 10.30, la sediul CIE “Moldexpo” SA, pavilionul central, etajul 2, sala de conferințe.

Pentru informații: +373 22 810-419 sau pe site-ul www.moldexpo.md

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:
Moldpresa: 67770. Poșta Moldovei: PM21700
EDITOR: CAPITAL MARKET Î.S.
Nr. de înregistrare:
1003600114204, 27 octombrie 2003
FONDATEUR: COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE
CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:
Președinte: Nina DOSCA,
Elena VASILACHE, Mihai DORUC,
Ramona NICULCEA, Alexandru CHIRTOCA.
REDACTOR-ȘEF:
Ghenadie TUDOREANU
Tel.: /373 22/ 229-445
REDACTOR:
Lilia ALCAZĂ

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale: ziarulcm@gmail.com
TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
FAX: /373 22/ 22-05-03
ADRESA REDACȚIEI:
Str. Vasile Alecsandri, 115
(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI00002249111050MDL
BC “Victoriabank”, SA., fil.11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate știrile agenției «Moldpres» și «InfoMarket»
Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.
Orice articol publicat în “Capital Market” reflectă punctul de vedere al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia “Edit Tipar Grup” SRL

Prima ședință a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la politica monetară din acest an este planificată să aibă loc pe 6 februarie

Această dată este indicată în Calendarul reuniunilor Comitetului Executiv pentru Promovarea Politicii Monetare în 2019, publicat de Banca Națională.

Următoarele întâlniri se așteaptă să aibă loc în acest an: 14 martie, 3 mai, 19 iunie, 31 iulie, 11 septembrie, 30 octombrie și 11 decembrie. Trebuie remarcat faptul că anul trecut reuniunile Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei privind politica monetară au avut loc la 30 ianuarie, 1 martie, 3 mai, 5 iunie, 27 iulie, 4 septembrie, 31 octombrie și 12 decembrie. La toate aceste întâlniri, Banca Națională a Moldovei a decis menținerea ratei de bază utilizată pentru principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt la același nivel – 6,5% pe an. BNM a modificat ultima dată rata de bază de refinanțare la începutul lunii decembrie 2017, când a fost redusă cu 0,5 puncte procentuale.

În special, Banca Națională a Moldovei menține rata de bază de refinanțare la 6,5% pe an începând cu 5 decembrie 2017. În prima jumătate a anului 2017 rata de bază de refinanțare în Moldova a fost de 9% pe an. La 28 iunie 2017, a fost redusă la 8%, la 28 august – la 7,5% pe an, la 25 octombrie – la 7% pe an, iar la 5 decembrie 2017 – la 6,5% pe an.

InfoMarket

În ianuarie-noiembrie 2018 exporturile de mărfuri au totalizat 2487,9 mil. dolari SUA, volum superior celui realizat în perioada corespunzătoare din anul 2017 cu 13,5%

Potrivit Biroului Național de Statistică, exporturile de mărfuri autohtone au constituit 1696,8 mil. dolari SUA (68,2% din total exporturi), fiind în creștere cu 15,6% față de ianuarie-noiembrie 2017, care a contribuit la majorarea pe total exporturi cu 10,4%. Reexporturile de mărfuri străine au însumat 791,1 mil. dolari SUA (31,8% din total exporturi), majorându-se cu 9,3% comparativ cu ianuarie-noiembrie 2017.

Reexporturile de mărfuri după prelucrare (îmbrăcăminte, încălțăminte și părți de încălțăminte, seturi de fișe pentru bujiile de aprindere și alte seturi utilizate în mijloacele de transport, cabluri coaxiale, conductoare și transformatoare electrice, genți, articole de buzunar din piele și din materiale textile, nuci decojite, scaune, părți de scaune, jucării, volane, coloane și cutii de direcție pentru autovehicule) au deținut 23,6% în total ex-

porturi, iar reexporturile clasice de mărfuri, care nu au suferit transformări esențiale (medicamente, țigarete care conțin tutun, distilate de vin sau de țescovină de struguri, whisky, gin, votcă, lichioruri, bere, motorină, țesături și materiale tricotate sau croșetate, uleiuri esențiale, preparate pentru toaleta, produse pentru înfrumusețare, articole de transport sau de ambalare din materiale plastice și din lemn, autoturisme, mobilier) – 8,2%.

Exporturile de mărfuri destinate țărilor Uniunii Europene (UE-28) au însumat 1726,1 mil. dolari SUA (cu 19,9% mai mult față de ianuarie-noiembrie 2017), deținând o cotă de 69,4% în total exporturi (65,7% – în ianuarie-noiembrie 2017). Țările CSI au fost prezente în exporturile Moldovei cu o pondere de 15,5% (în ianuarie-noiembrie 2017 – 19,5%), ce corespunde unei valori de 386,4 mil. dolari SUA.

Exporturile de mărfuri către aceste țări s-au micșorat cu 9,7%, comparativ cu ianuarie-noiembrie 2017. Analiza evoluției exporturilor pe țări în ianuarie-noiembrie 2018, comparativ cu perioada similară din anul 2017, relevă majorarea exporturilor în România (+33,7%), Italia (+34,6%), Germania (+37,8%), Elveția (+46,4%), Ucraina (+21,3%), Republica Cehă (+46,2%), Olanda (+49,3%), Serbia (de 2,0 ori), Emiratele Arabe Unite (de 5,1 ori), Portugalia (de 14,3 ori), Slovacia (de 1,8 ori), Liban (de 1,8 ori), Grecia (+15,6%), Georgia (+19,0%), Spania (+13,8%), Franța (+6,8%), Arabia Saudită (de 1,7 ori), Statele Unite ale Americii (+14,5%), Malaysia (+33,3%), Indonezia (+48,2%), Belgia (+17,2%), Bangladesh (de 6,6 ori), Africa de Sud (de 8,9 ori), Israel (+29,1%), Maroc (de 2,2 ori), Tunisia (de 63,2 ori), care a favorizat creșterea pe total exporturi cu 20,1%.

În același timp s-au micșorat exporturile în Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (-40,1%), Federația Rusă (-14,1%), Bulgaria (-36,8%), Belarus (-19,0%), Polonia (-3,3%), Irak (-15,6%), Macedonia (-45,8%), Uzbekistan (-34,3%), Vietnam (-65,0%), Siria (-31,5%), Ungaria (-15,7%), Myanmar (-34,4%), Turcia (-1,5%).

InfoMarket

În ianuarie-noiembrie 2018 importurile de mărfuri au constituit 5244,8 mil. dolari SUA, volum superior celui înregistrat în perioada corespunzătoare din anul 2017 cu 20,3%

Potrivit Biroului Național de Statistică, importurile de mărfuri din țările Uniunii Europene (UE-28) s-au cifrat la 2614,2 mil. dolari SUA (cu 20,5% mai mult față de ianuarie-noiembrie 2017), deținând o pondere de 49,8% în total importuri (49,8% – în ianuarie-noiembrie 2017).

Importurile de mărfuri provenite din țările CSI au avut o valoare de 1299,4 mil. dolari SUA (cu 20,1% mai mare decât în ianuarie-noiembrie 2017), care echivalează cu o cotă de 24,8% în total importuri (24,8% – în

ianuarie-noiembrie 2017).

Analiza evoluției importurilor pe țări în ianuarie-noiembrie 2018, comparativ cu perioada similară din anul 2017, relevă creșterea importurilor din România (+22,5%), Federația Rusă (+25,3%), China (+21,7%), Germania (+24,5%), Ucraina (+13,8%), Italia (+17,3%), Polonia (+23,5%), Turcia (+12,5%), Austria (+32,4%), Franța (+18,8%), Republica Cehă (+31,2%), Japonia (+48,1%), Spania (+26,2%), Coreea de Sud (de 1,5 ori), Belarus (+11,7%), Ungaria (+12,4%), Turkmenistan (de 2447,7 ori), Olanda (+25,1%), Slovacia (+42,9%), Serbia (de 1,5 ori), Belgia (+17,3%), Brazilia (de 2,2 ori), Suedia (+34,7%), Slovenia (+36,9%), Elveția (+18,7%), Statele Unite ale Americii (+7,4%), Kazahstan (de 3,3 ori), Israel (+45,1%), Portugalia (+27,2%), Letonia (+43,5%), Emiratele Arabe Unite (de 2,6 ori), India (+10,1%), Lituania (+23,7%), Ecuador (+20,2%), Maroc (de 1,5 ori), Chile (de 2,0 ori), care a favorizat majorarea pe total importuri cu 20,0%. În același timp s-au diminuat importurile din Bulgaria (-10,6%), Macedonia (-35,4%), Uzbekistan (-34,2%), Grecia (-7,0%).

InfoMarket

Întreprinzătorii din Transnistria vor putea folosi casele de marcat cu jurnal electronic în locul aparatelor de casă

Întreprinzătorii individuali din Transnistria vor putea folosi în timpul apropiat regimul simplificat de impozitare cu ajutorul caselor de marcat fiscale cu jurnal electronic în locul aparatelor de casă. Anunțul a fost făcut la televiziunea locală de către directorul Serviciului fiscal al autoprocimatei RMN, Maxim Badenko.

Potrivit agenției INFOTAG, el a explicat că folosirea caselor de marcat cu jurnal electronic va fi posibilă deja în al doilea trimestru.

“Procedura va fi realizată prin intermediul tehnologiilor on-line, iar interacțiunea cu entitățile juridice va fi efectuată exclusiv în formă non numerar”, a spus Badenko.

Potrivit acestuia, pentru antreprenori, în lunile ianuarie, februarie și martie vor fi organizate cursuri speciale. Casele de marcat cu jurnal electronic vor înlocui cu timpul aparatele de casă tradiționale. Se presupune că întreprinzătorii individuali vor primi câte un smartphone cu funcții de case de marcat, precum și mini-imprimante pentru tipărirea și emiterea cecurilor.

Introducerea caselor de marcat cu jurnal electronic este una dintre măsurile de reducere a economiei tenebre.

“Acest lucru a adus deja un efect benefic în Rusia, Kazahstan, precum și în mai multe țări europene și asiatice. În Spania, de exemplu, odată cu apariția caselor de marcat cu jurnal electronic, numărul bonurilor emise în primul an a crescut de 2,5 ori, ceea ce a avut un impact semnificativ asupra încasărilor din impozitul pe venit. Vânzătorul nu are posibilitatea să nu elibereze bon, iar acest lucru arată volumul real de vânzări, fapt legat direct de creșterea veniturilor la bugetul de stat”, a menționat directorul.

INFOTAG

În atenția acționarilor S.A. “Cartea din Strășeni”.

Consiliul Societății a decis convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor. Adunarea se va petrece în data de 31.01.2019 cu prezența acționarilor la sediul Societății, respectiv la adresa str. Ștefan cel Mare, nr. 3, s. Lozova, r-l. Strășeni. Înregistrarea participanților la adunare: 08.30 – 08.50; Începutul adunării: 09.00.

ORDINEA DE ZI.

1. Cu privire la aprobarea valorii de piață a bunurilor imobile cu numerele cadastrale 8042208.077; 8042208.077.01; 8016104.280; 8016104.280.01; 8030205.181; 8030205.181.01;
2. Cu privire la vânzarea bunurilor imobile cu numerele cadastrale 8042208.077; 8042208.077.01; 8016104.280; 8016104.280.01; 8030205.181; 8030205.181.01;
3. Cu privire la împuternicirea directorului cu dreptul de a semna contractele privind vânzarea bunurilor imobile;
4. Cu privire la autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului pe procesul-verbal al Adunării.

Lista acționarilor cu drept de participare la Adunare este întocmită conform situației din data de 14.01.2019;

Acționarii vor avea posibilitate să ia cunoștință cu materialele pentru ordinea de zi a Adunării începând cu data de 21.01.2019, între orele 10.00 – 14.00 la sediul Societății, respectiv la adresa: str. Ștefan cel Mare, nr. 3, s. Lozova, r-l. Strășeni.

Pentru a participa la Adunare acționarii urmează să prezinte comisiei de înregistrare actul de identitate în original, iar reprezentanții acestora – actul de identitate și procura întocmită în conformitate cu prevederile legale.

Consiliul Cartea din Strășeni S.A.

SC “Gara Nord” SA

Convocarea Adunării generale extraordinare a acționarilor SC “Gara Nord” SA în data de 15 februarie 2019, cu următoarea ordine de zi:

ORDINEA DE ZI:

1. Încetarea înainte de termen a împuternicirilor consiliului SC “Gara Nord” SA.
2. Numirea noii componente a consiliului societății și stabilirea cuantumului remunerației muncii membrilor acestuia.
3. Încetarea înainte de termen a împuternicirilor Comisiei de cenzori SC “Gara Nord” SA.
4. Numirea noii componente a Comisiei de cenzori și stabilirea cuantumului remunerației muncii membrilor acesteia.
5. Aprobarea Statutului SC “GARA NORD” S.A. în redacție nouă.
6. Eliberarea, directorului executiv (administratorului) SC “Gara Nord” SA, Dna Liubovi Lagovskaia, în temeiul art. 86 alin. (1), litera f) din Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154 din 28.03.2003 (Monitorul Oficial 159-162/648,29.07.2003) care prevede: “Concedierea – desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată din motivul schimbării proprietarului unității (în privința conducătorului unității, a adjuncților săi, a contabilului-șef)”.

Începutul înregistrării la ora 09.30.

Începutul adunării la ora 10.00.

Lista acționarilor cu drept de participare la Adunare va fi perfectată la situația din 21 ianuarie 2019.

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele ordinii de zi a Adunării generale extraordinare a acționarilor începând cu 04 februarie 2019, între orele 09.00 și 16.00, pe adresa: Chișinău, str. Mitropolit Varlaam, 58 (anticamera SRL “Gările Auto Moderne”, tel.: (022)542 206).

“ZORILE” SA**INFORMAȚIE PRIVIND EVENIMENTELE ȘI ACȚIUNILE CARE INFLUENȚEAZĂ SAU POT INFLUENȚA ACTIVITATEA ENTITĂȚII**

În corespundere cu pct. 42 al Regulamentului cu privire la dezvaluirea informației de către emitenții de valori mobiliare, aprobat prin hotărârea CNPF nr. 7/11 din 12.02.2016, “Zorile” S.A. aduce la cunoștință acționarilor săi, că la data de 10 ianuarie 2019 (proces verbal NR. 22-19/01-19) Consiliul societății a decis prolongarea termenului contractului de credit investițional în sumă de patru milioane EURO de la BC „Moldindconbank” S.A. pe un termen de până la 31.12.2026, cu transmiterea în ipotecă a bunurilor ce aparțin societății cu drept de proprietate – construcție (nr. cadastral 0100518.748.01), amplasată pe adresa mun. Chișinău, str. Calea Leșilor 8/2, construcție (nr. cadastral 0100518.719.01), amplasată pe adresa mun. Chișinău, str. Calea Leșilor 8/1, la valoarea de ipotecă acceptată de bancă.

Organul executiv Zorile SA.

C.A. „Klassika Asigurări” S.A.**COMUNICAT INFORMATIV****La Adunarea Generală Extraordinară a acționarilor C.A. „Klassika Asigurări” S.A. din 03.01.2019, s-a hotărât cu vot unanim:**

Îndeplinirea funcțiilor Directorului General CA „Klassika Asigurări” SA se pune în sarcina Prim – Vicedirectorului, Dnei Yudina Liubovi, începând cu data de 12 ianuarie 2019.

“1000 DE MĂRUNȚIȘURI” SA

Organul executiv al “1000 DE MĂRUNȚIȘURI” SA comunică că la data 04.01.2019 a avut loc Adunarea Generală Extraordinară a acționarilor Societății, ținută cu prezența acționarilor. Adunarea a fost ținută pe adresa bd. Dacia, 16/1, mun. Chișinău, în incinta Societății “1000 DE MĂRUNȚIȘURI” SA. La adunare au fost reprezentate 99,96% din numărul total de acțiuni cu drept de vot ale Societății, Adunarea a întrunit cvorumul și a fost în drept să adopte decizii.

ADUNAREA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ A ACȚIONARILOR SOCIETĂȚII A ADOPTAT URMĂTOARELE HOTĂRÎRI:

- Să fie aprobată reorganizarea Societății prin transformarea formei organizatorico-juridice din Societatea pe Acțiuni “1000 DE MĂRUNȚIȘURI” în Societatea cu Răspundere Limitată “1000 DE MĂRUNȚIȘURI”.
- Să fie aprobat proiectul de reorganizare.
- Să fie aprobat actul de transmitere a activelor și pasivelor de la Societatea pe Acțiuni “1000 DE MĂRUNȚIȘURI” la Societatea cu Răspundere Limitată “1000 DE MĂRUNȚIȘURI” și a altor documente ce țin de reorganizarea societății.
- Să fie aprobate actele de constituire a Societății cu Răspundere Limitată “1000 DE MĂRUNȚIȘURI”, cuantumului capitalului social, distribuirea părților sociale și adresei juridice a acesteia.
- Să fie numite organele de conducere ale Societății cu Răspundere Limitată “1000 DE MĂRUNȚIȘURI”.
- Să fie înștiințată creditorii Societății pe Acțiuni “1000 DE MĂRUNȚIȘURI” privind reorganizarea societății.
- Să fie desemnate persoanele împuternicite din numele Societății pentru prezentarea și înregistrarea tuturor documentelor necesare aferente reorganizării Societății la Comisia Națională a Pieței Financiare, I. P. Agenția Servicii Publice, Societatea de Investiții, Societatea de Registru, Serviciul Fiscal de Stat, CNAM, CNAS precum și la altele Instituțiile de Stat.
- Să fie autentificat procesul-verbal al adunării generale extraordinare a acționarilor.

IPC „ICAM” SA

Consiliul societății pe acțiuni al întreprinderii de producție și comerț „ICAM”, a decis convocarea adunării generale extraordinare, care va avea loc la 06 februarie 2019, la adresa: or. Chișinău, str. Tighina, 65, etajul 2 al IPC „ICAM”. Forma de tinere a adunării generale extraordinare – prin corespondența.

ORDINEA DE ZI:

- Cu privire la introducerea unor modificări și completări la Statutul Societății pe Acțiuni al IPC “ICAM”

Participarea la Adunarea Generală Extraordinară se va exprima prin completarea și expedierea în adresa IPC “ICAM” a Buletinului de vot. Lista acționarilor cu drept de participare la adunare a fost formată la data de evidență 14.01.2019.

Acționarii pot face cunoștință cu materialele adunării generale extraordinare pe adresa or. Chișinău, str. Tighina, 65, etajul 2, anticamera, începând cu 28 ianuarie 2019 între orele 9.00-17.00 în zile de lucru, tel. pentru informație: 0 (22)27-25-71.

Termenul limită de remitere a Buletinului de vot în adresa IPC “ICAM” pînă la data de 06 februarie 2019, ora 10:00.

Consiliul Societății

S.A. “Cereale Vulcanesti”

Объявляется созыв повторного внеочередного общего собрания акционеров S.A. “Cereale Vulcanesti”, на основании решения Совета Общества. Собрание состоится в очной форме 01 февраля 2019 года по адресу: г. Вулканешты, станция ж/д Вулканешты, ул. Тельмана, 16, актовый зал S.A. “Cereale Vulcanesti”. Начало собрания в 11 часов 15 мин. Регистрация участников: с 10 часов до 11 часов.

ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:

- Выборы членов Совета Общества и утверждение размера оплаты их труда.
- Выборы членов ревизионной комиссии и утверждение размера оплаты их труда.
- Утверждение заключения некоторых сделок с конфликтом интереса.
- О заверении подписей на протоколе общего собрания.

Список акционеров, имеющих право на участие в собрании, составлен на дату учета 14.11.2018. С материалами повестки дня собрания можно ознакомиться, начиная с 22.01.2019 г. в рабочие дни с 11-00 до 15-00 по адресу: г. Вулканешты, станция ж/д Вулканешты, ул. Тельмана, 16.

Для регистрации акционеры должны предоставить удостоверение личности, а представители – доверенности, составленные в соответствии с законодательством.

Директор S.A. “Cereale-Vulcanesti”

Consiliul SA «Mandatar Invest»

a aprobat hotărârea privind convocarea adunării generale extraordinare repetate a acționarilor, cu prezența acestora, pe 31 ianuarie 2019 în sala festivă a SA „JLC” situată în mun. Chisinau, str. Sarmizegetusa, 90. Înregistrarea acționarilor de la 14-30 până la 15-25. Începutul adunării 15-30.

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

- Intentarea procesului de lichidare binevolă (dizolvare) al societății.
- Numirea (alegerea) lichidatorului.
- Autentificarea semnăturilor Președintelui și secretarului în procesul verbal al adunării generale.

Lista acționarilor este întocmită la situația de 19 decembrie 2018. Toate materialele pentru ordinea de zi a adunării generale a acționarilor vor fi expuse cu 10 zile înainte de ținerea ei, de la 11-00 până la 13-00 pe adresa mun. Chisinau, bd. Grigore Vieru, 22/1, of. 60.

Acționarii se vor prezenta cu actele ce vor confirma identitatea lor, iar reprezentanții cu procura întocmită în conformitate cu legislația în vigoare și actul de identitate.

BC „Moldova-Agroindbank” SA**organizează licitația privind achiziția soluției de cash management**

Data de depunere a ofertei este 12 februarie 2019, orele 17:00.

Pentru informații suplimentare referitor la achiziția sus-menționată, participanții potențiali urmează să contacteze organizatorul concursului la: achizitii@maib.md / 022 444-078 / 022 303-519, sau să acceseze pagina web a băncii www.maib.md, categoria „Achiziții”.

Adresa organizatorului: mun. Chișinău, str. Miron Costin, nr. 9.

Stimate acționar al**“ALBINA-CONSTRUCȚIA” S.A.!**

Prin decizia din 11.01.2019, se anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor Societății, cu prezența acționarilor, pentru data de 31.01.2019 pe adresa: mun. Chișinău, str. N. Zelinski, 15 edificiu 5.

ORDINEA DE ZI:

- Privind organul executiv al Societății.
- Operarea modificărilor în Registrul de Stat.
- Privind încheierea contractului cu societatea de registru.
- Autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului adunării pe procesul verbal al adunării generale a acționarilor.

Începutul înregistrării: 11-30.

Începutul adunării: 12-00.

Lista acționarilor, cu dreptul de a participa la adunarea generală este întocmită la data de 11.01.2019.

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele ordinei de zi a adunării generale începând cu data de 18.01.2019 r. pe adresa: mun. Chișinău, str. N. Zelinski, 15 edificiu 5, în zilele de lucru de la 14-00 pînă la 16-00.

Acționarii vor avea asupra lor pașaportul sau buletinul de identitate, extrasul din registru, iar în cazul transmiterii dreptului de vot – procură autentificată în modul stabilit.

Societatea de investiții**“Pro Invest Capital” S.A.**

Întru asigurarea respectării prevederilor art. 4 alin. 3 din Regulament cu privire la modul de încetare a activității de administrare fiduciară a investițiilor aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 40/4 din 10.09.2018, Societatea de investiții “Pro Invest Capital” S.A. aduce la cunoștință potențialilor cumpărători despre înstrăinarea părților sociale deținute în societăți cu răspundere limitată “ALANTO” SRL și “CIOCANASERVICE-F.O.N.D.” SRL.

Pentru informații suplimentare telefonul de contact 022 571869.

Consiliul SA «Dacia-LV»

a aprobat hotărârea privind convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, cu prezența acestora, pe 31 ianuarie 2019 în sala festivă a SA „JLC” situată în mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 90. Înregistrarea acționarilor de la 13-15 până la 14-10. Începutul adunării 14-15.

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

- Cu privire la constituirea fidejusiunii societății către persoanele terțe.
- Autentificarea semnăturilor Președintelui și secretarului în procesul verbal al adunării generale.

Lista acționarilor este întocmită la situația de 15 ianuarie 2019. Toate materialele pentru ordinea de zi a adunării generale a acționarilor vor fi expuse cu 10 zile înainte de ținerea ei, de la 11-00 până la 13-00 pe adresa mun. Chișinău, str. Gr. Vieru, 22/1, of. 60.

Acționarii se vor prezenta cu actele ce vor confirma identitatea lor, iar reprezentanții cu procura întocmită în conformitate cu legislația în vigoare și actul de identitate.

Cu respect, Consiliul Societății

S.A. „PROMSTROI-GRUP”

informează acționarii săi privind decizia de plată a dividendelor intermediare pentru semestru I 2018 în mărime – 0,967 lei pentru o acțiune. Depunerea cererilor privind plata dividendelor la oficiul: str. Uzinelor, 90.

CIA „ASITO DIRECT” SA**ÎN TEMEIUL:**

- Hotărârii CNPF nr. 45/1 din 26.08.2016 Cu privire la unele măsuri față de acționarii semnificativi ai CIA „ASITO” SA;
- Hotărârii CNPF nr. 58/4 din 24.11.2016 Cu privire la etapele, termenele, modul și procedurile de anulare a acțiunilor și de emiterea a unor noi acțiuni ale CIA „ASITO” SA;
- Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani nr. 1-561/2017 din 26.04.2017;
- Decizia Curții de Apel Chișinău nr. 1-561/2017 din 26.04.2017;
- Hotărârea CNPF nr. 35/1 din 11.08.2017 Privind modificarea Hotărârii CNPF nr. 13/4 din 25.03.2016;
- Art. 29 alin. (67) a Legii cu privire la asigurări nr. 407 din 21.12.2006
- Deciziei Managerului General nr. 028-AB din 28.12.2018

anunță despre expunerea repetată la vânzarea pe piața reglementată prin intermediul Bursei de Valori a Moldovei, într-un pachet unic de 386669 acțiuni ordinare nominative de clasa I, cu valoarea nominală a unei valori mobiliare în mărime de 10 lei, la prețul de 4,16 lei, începând cu data de 02.01.2019 pe un termen de 82 zile calendaristice, cu durata licitației de 5 zile lucrătoare începând cu data de 25.03.2019.

Stimate acționar al**“SPICUȘOR DE AUR” S.A.!**

Organul executiv al Societății, în temeiul hotărârii Consiliului Societății din 09.01.2019, anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, cu prezența acționarilor, care se va desfășura la data de 08.02.2019 pe adresa: mun. Chișinău, str. Tighina, 44.

ORDINEA DE ZI:

- Reorganizarea “SPICUȘOR DE AUR” S.A. prin transformare din societate pe acțiuni în Societatea cu Răspundere Limitată “SPICUȘOR DE AUR”.
- Aprobarea actului de transmitere a activelor și pasivelor de la “SPICUȘOR DE AUR” S.A. la “SPICUȘOR DE AUR” S.R.L. și altor documente ce țin de reorganizarea societății.
- Aprobarea actelor de constituire ale “SPICUȘOR DE AUR” S.R.L., cuantumului Capitalului social, distribuirea părților sociale și adresei juridice a acesteia.
- Numirea organelor de conducere ale “SPICUȘOR DE AUR” S.R.L.
- Înregistrarea de stat a reorganizării societății.
- Înștiințarea creditorilor “SPICUȘOR DE AUR” S.A. privind reorganizarea societății.
- Desemnarea persoanelor împuternicite din numele Societății pentru întocmirea, prezentarea și înregistrarea tuturor documentelor ce țin de procedura de reorganizare prin transformare a Societății.
- Autentificarea procesului verbal al adunării generale a acționarilor.

Înregistrarea acționarilor: de la 14-00 până la 14-55. Începutul adunării: 15-00.

Lista acționarilor, cu dreptul de a participa la adunarea generală va fi întocmită conform situației din data de 10.01.2019.

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele ordinei de zi a adunării generale începând cu data de 28.01.2019 pe adresa: mun. Chișinău, str. Tighina, 44, în zilele de lucru de la 09-00 pînă la 17-00.

Acționarii vor avea asupra lor pașaportul/buletinul de identitate și/sau extrasul din registru, iar în cazul transmiterii dreptului de vot – procură autentificată în modul stabilit.

Organul executiv al Societății

Октавиан Армашу: Сейчас в банковской системе есть качественные инвесторы, они пришли с новыми стратегиями развития банковских услуг

2

Мораторий на прием на работу в бюджетном секторе: в чем суть?

3

Годовые отчеты и объявления эмитентов

4-5

Годовой уровень инфляции в 2018 году был в семь раз ниже, чем в предыдущем году

Годовой уровень инфляции в Республике Молдова в 2018 году снизился до 0,9%, что значительно ниже уровня, зарегистрированного в предыдущем году, когда индекс потребительских цен составлял 7,3%. Инфляция значительно снизилась в результате роста цен на продовольственные товары – на 2,2%, непродовольственные товары – на 1,7% и снижения инфляции на услуги, оказываемые населению, – на 2,3%. Такие данные приводит Национальное бюро статистики (НБС), цитируемое МОЛДПРЕС.

Это второй раз в истории страны, когда уровень инфляции настолько низок. В 2009 году индекс потребительских цен увеличился на 0,4%.

Потребительские цены в декабре 2018 года, по сравнению с аналогичным периодом прошлого года, отметили более высокую тенденцию роста в северном регионе страны – на 1,3%, а в южном регионе цены выросли на 0,3%. В центральных районах страны и в Кишиневе тенденция роста цен составила 1,0 и соответственно 0,8%.

Официальная статистика также показывает, что индекс потребительских цен в декабре 2018 года по сравнению с ноябрем того же года составил 100,5%. Рост средних потребительских цен был обусловлен повышением цен на продовольственные товары – на 1,1%, повышением цен

на непродовольственные товары – на 0,1%, а также повышением тарифов на услуги, оказываемые населению, – на 0,1%.

В четвертом Отчете инфляции Национальный банк Молдовы прогнозирует, что годовой уровень инфляции снизится к концу 2018 года до 1,9%, ниже целево-

го вариативного диапазона $\pm 1,5$ процентного пункта от целевого показателя инфляции в 5%. В течение первых двух кварталов 2019 года годовая инфляция будет ниже диапазона, а в конце года она будет превышать верхний предел вариативного диапазона.

Курс валют на 16.01.2019 г.

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	17.1423
EUR	1	19.5946
UAH	1	0.6088
RON	1	4.1855
RUB	1	0.2555

Внимание читателей!

Газеты Capital Market можно приобрести в следующих региональных киосках Moldpresa в:

Бельцах: №132; 133; 156
Комрате: №169
Кагуле: №170
Оргееве: №150
Хынчештах: №161
Сороках: №223

Кроме того, любой номер газеты или копию можно приобрести в редакции газеты Capital Market по адресу: Кишинев, ул. В. Александри, 115.

CAPITAL Market

ВНИМАНИЮ АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВ!

Объявления и годовые отчеты эмитентов принимаются по адресу:

ziarulcm@gmail.com
тел.: 022 22-12-87;
факс: 022 22-05-03

Вниманию компаний – субъектов публичного интереса!

Оператор Официального механизма накопления информации ÎS Capital Market сообщает, что механизм накопления информации функционирует по электронному адресу: <http://emitent-msi.market.md>.

Телефоны для справок:
022 221287, 022 229445

Подпишись!

Подпишись на газету Capital Market

в любом отделении «Poșta Moldovei»

страны или у наших распространителей:

Moldpresa (022) 222221

Press Inform-Curier (022) 237187

Агентство "Ediții Periodice" (022) 233740

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Октавиан Армашу: Сейчас в банковской системе есть качественные инвесторы, они пришли с новыми стратегиями развития банковских услуг

Интервью президента Национального банка Молдовы Октавиана Армашу средствам массовой информации Республики Молдова

MOLDOVA 9

– Недавно Вы стали президентом Национального банка Молдовы. Какой Вам видится банковская система с точки зрения новой должности? Можете ли Вы гарантировать отсутствие сюрпризов наподобие банковского мошенничества?

– Нынешняя банковская система сильно отличается от той, которая была у нас три года назад. За это время внедрен ряд реформ, в результате которых банки Республики Молдова стали сильнее и устойчивее. Но мы будем продолжать процесс повышения прозрачности акционеров, чтобы защитить права вкладчиков и клиентов банков. Сейчас в банковской системе есть качественные инвесторы, они пришли с новыми стратегиями развития банковских услуг.

Конечно, нам еще есть над чем работать. Сейчас наблюдается избыток ликвидности в системе, который экономика должна поглотить в среднесрочной перспективе. В связи с этим необходимы усилия в двух направлениях: с одной стороны, надо улучшить доступ к финансированию так, чтобы экономическим агентам было проще получать кредиты в банках, а с другой – нужны экономические инициативы со стороны частного сектора, которые могут быть профинансированы банками. Таким образом, в среднесрочной перспективе эту ситуацию можно значительно улучшить.

Благодаря реформам в этой сфере у нас есть новая регулирующая база для создания сильного финансово-банковского сектора.

НОВОСТИ-МОЛДОВА

– Многие эксперты в области экономики считают, что нас ожидают сюрпризы после парламентских выборов в Республике Молдова. Это относится и к валютному рынку, и к ценам, и к тарифам. Согласно последним прогнозам НБМ, динамика инфляции в 2019 году будет расти. Насколько, по мнению НБМ, вырастут цены в этом году?

– Для обеспечения и поддержания стабильности цен НБМ, как и другие центральные банки, работающие в режиме удержания инфляции, устанавливает цель инфляции, измеряемую посредством индекса потребительских цен (ИПЦ). Есть четыре составные части ИПЦ. Первая – это базовая инфляция, чья динамика обусловлена монетарными условиями, созданными решениями в области денежной политики, то есть на это мы можем повлиять. На динамику остальных трех частей невозможно прямо влиять такими решениями. Эти цены регулируются органами центральной и местной власти, определяются ценами на сырье на международных рынках и зависят от противоположных естественных явлений.

НБМ не влияет на формирование цен на товары и услуги по отдельности, а только в целом. Последний отчет об инфляции показывает, что в 2019 году среднегодовая инфляция сохранится в целевом коридоре, составив 5,4%.

IPN

– Что Вы думаете о беспрецедентном росте ипотечных кредитов в Республике Молдова? Как этот феномен можно объяснить

на сегодняшний день, какие выгоды и риски он влечет?

– Действительно, интерес граждан к ипотечным кредитам растет по причине низких процентных ставок, государственных программ поддержки. Увеличение количества ипотечных кредитов обусловлено, помимо других факторов, и реализацией государственной программы Prima Casa, которая даёт возможность гражданам Республики Молдова в возрасте от 18 до 45 лет получить кредит на приобретение собственного жилья.

На 30 ноября 2018 года объём кредитов на приобретение или строительство недвижимости составлял 3,8 миллиарда леев или 10,7% от кредитного портфеля сектора, увеличившись с начала 2018 года на 1,2 миллиарда леев или на 44,0%.

Следует учитывать и исторически низкий уровень ипотечных кредитов в Молдове. Быстрый рост объясняется эффектом низкой базы. В практически сопоставимых с Молдовой странах уровень ипотечных кредитов гораздо выше. В Литве ипотечные кредиты составляют 37% кредитного портфеля, а в Грузии – 56%.

Ипотечные кредиты традиционно являются одними из наименее рискованных кредитов в портфелях банков, так как уровень их проблемности в настоящее время составляет 4%, по сравнению со средним показателем по сектору в 13%.

Национальный банк в качестве регулятора выполняет функцию мониторинга и предотвращения рисков, которые могут возникнуть вследствие чрезмерного кредитования. В рамках осуществляемых проверок НБМ случайным образом проверяет ипотечные кредиты, не допуская того, чтобы они становились источниками серьёзных рисков. Параллельно с этим лицензированные банки разрабатывают надлежащую политику предоставления ипотечных кредитов и эффективно реализуют её в своей кредитной деятельности. Кредитование выгодно обеим сторонам тогда, когда есть осторожный подход и со стороны клиентов, и со стороны банков.

TVR MOLDOVA

– Министерство экономики и инфраструктуры заявило ранее, что турецкий банк заинтересован в инвестировании в банковскую систему Республики Молдова. Знает ли об этом НБМ, ведутся ли переговоры?

– За последние годы ряд банков Турции изучал возможность выхода на молдавский рынок. В настоящее время нам известно, что один турецкий банк интересуется

и анализирует банковский рынок Молдовы, но в НБМ не зарегистрировано никакого заявления в этом отношении.

TV8

– Что Вы думаете о ситуации с проблематичным пакетом акций Moldindconbank? Каково Ваше мнение в отношении этих акций, и как Вы видите завершение процесса их продажи?

– Механизм временного вменения, примененный в BC Moldindconbank SA, создает положительный прецедент санации банков. За последние два года банк стал сильнее и эффективнее. По этому мы надеемся, что к акциям банка, выставленным на продажу, появится интерес у качественных инвесторов, тем более что речь идет о мажоритарном пакете, дающем контроль над управлением банка. В частности, учитывая гибкость действующего законодательства и, если понадобится, возможность большей защиты будущего инвестора, сделка может пройти при посредничестве государства, как в случае BC Moldova-Agroindbank SA. Конечно, любому инвестору требуется время для изучения рынка и банка. Нас радует то, что к этим акциям проявляют интерес региональные инвесторы.

INFOMARKET

– МВФ рекомендовал НБМ вывести из режима временного управления второй по размеру банк Республики Молдова. Готов ли к этому банк? Насколько вероятен такой шаг в ближайшее время, если 64% акций Moldindconbank, выставленные на продажу, еще не проданы стратегическому инвестору?

– Самым предпочтительным вариантом вывода из режима временного управления является привлечение инвестора. Соответственно, как я уже отметил в ответе на предыдущий вопрос, процесс привлечения инвестора, изучения инвестиционных возможностей, получения разрешений Национального банка занимает немало времени. Банк готов, может быть, даже более чем когда-либо ранее, и это позволяет надеяться, что найдется инвестор, желающий купить 64% акций.

BANI.MD

– Какие меры принимает НБМ, чтобы не допустить нового случая отмывания денег через банк Республики Молдова, как это имело место в случае так называемого «Ландромата»?

– Во-первых, Национальный банк начал масштабные реформы, внедряя новую нормативную базу, основанную на принципах Базель III, внедряет новую базу по бор-

бе с отмыванием денег, ввел более строгий надзор в банках и принял меры для повышения прозрачности акционеров банков и увеличения личной ответственности банкиров.

Кроме того, качественное изменение акционеров в некоторых банках исключает возможности осуществления подобных схем посредством этих банков.

Уверяю вас, что реформы в банковской системе продолжатся, их цель заключается в обеспечении развития системы, внедрении новых механизмов предупреждения кризисов и применении лучших практик, в частности заимствованных от коллег из Европы.

Хочу подчеркнуть, что благодаря этим реформам сегодня у нас намного более сильный и прозрачный банковский сектор.

PROTV CHIȘINĂU

– Сколько, по Вашему мнению, будет возвращено из украденного миллиарда, и когда?

– Процесс возврата финансовых средств трех ликвидированных банков идет полным ходом. С момента отзыва лицензий (16.10.2015) и до 30.11.2018 Banca de Economii SA, BC Banca Socială SA и BC Unibank SA внесли 1 698,8 млн леев, в том числе 419,7 млн леев были получены от Banca de Economii SA в результате частичного выполнения исполнительного листа, выданного на основе уголовного дела. В итоге в целях возврата выданных срочных кредитов с момента отзыва лицензий и до 30.11.2018 Национальному банку и Министерству финансов были выплачены денежные средства на общую сумму 1 728,0 млн леев.

НБМ не имеет полномочий уголовного преследования, таким образом, не может подменять правоохранительные органы, поэтому прокуратуры и судьи должны внести полную ясность в дело по расследованию банковского мошенничества.

REUTERS

– Что намерен предпринять НБМ для сокращения высокого показателя «неудачных кредитов» в банках, чья максимальная доля составляет 33%, минимальная – 5,5%, а в целом по системе – 13%?

– Показатель неудачных кредитов находится на таком уровне по ряду причин. Во-первых, в 2016-2017 годах произошло снижение совокупного портфеля банковских кредитов. На этом фоне, наряду с возвратом качественных кредитов и их медленной заменой новыми кредитами, возросла относительная доля неудачных кредитов. Кроме того, в результате проверок в лицензированных банках, в некоторых случаях ряд существующих кредитов были переквалифицированы из соображений пруденциальности.

В настоящее время наблюдается снижение портфеля неудачных кредитов, и причиной тому служит несколько факторов. В первую очередь, это вызвано широкими реформами, проводимыми Национальным банком. Хочу отметить в этой связи, что на 30 ноября 2018 года доля неудачных кредитов в кредитном портфеле банковского сектора составила 13,4%, снизившись, по сравнению с началом 2018 года, на 5,0 процентных пунктов.

В этот период НБМ неоднократно в письменной форме рекомендовал банкам принять меры по сокращению количества таких кредитов, постоянно следить за качеством кредитных портфелей и укреплять структуру менеджмента, в частности в сфере управления кредитными рисками. К тому же НБМ потребовал от банков представить информацию о результатах внедрения мер по сокращению неудачных кредитов.

Меры, принятые банками в этих целях, в основном относятся к разработке и внедрению стратегий и планов по сокращению неудачных кредитов, пересмотру внутренних положений или разработке новых внутренних положений в сфере кредитной деятельности, обучению сотрудников в этой области, постоянному мониторингу и представлению руководством банка информации о динамике неудачных кредитов.

В то же время уровень резервов для покрытия неудачных кредитов высок – он достигает 69,5% по системе и составляет от 42,5 до 87,2%, в зависимости от банка.

CAPITAL MARKET

– Каковы, по Вашему мнению, перспективы развития сектора небанковского кредитования? И в связи с этим, в какой степени конкуренция со стороны организаций небанковского кредитования влияет на кредитный портфель банков?

– Существование на одном рынке банковских и небанковских кредитных организаций – это совершенно нормальное явление. Небанковские кредитные организации благодаря малым размерам и более высокому уровню риска обладают большей гибкостью, более низкими расходами на деятельность и, как правило, меньшими суммами кредитов. В нормальных условиях у них разные рынки, и наложение деятельности не критично.

Сектор небанковского кредитования находится в процессе преобразования. В 2018 году заложена база регулирования сектора путем утверждения и вступления в силу с 1 октября 2018 года Закона об организациях небанковского кредитования. Развитие нормативной базы обеспечит защиту прав клиентов этих организаций. Реформирование сектора послужит созданию здоровой конкурентной среды, что приведет к сбалансированному принятию рисков, предложению клиентам различных инструментов финансирования на условиях защиты прав потребителей.

НБМ проводит мониторинг рынка кредитования в целом, чтобы понять, какие процессы и явления происходят на нем. Создана новая платформа – Национальный комитет по финансовой стабильности, куда входят и представители Национальной комиссии по финансовому рынку. Таким образом, мы можем обсуждать возможные проблемы, общую стратегию в целях предупреждения неприятных ситуаций и обеспечения стабильности рынка. Мне бы хотелось, чтобы комитет стал действенным, функциональным настолько, чтобы при помощи этого механизма добиться лучших результатов в регулировании рынка.

Продолжение в следующем номере

Мораторий на прием на работу в бюджетном секторе: в чем суть?

Правительство ввело временный мораторий на «трудоустройство персонала в органы публичной власти и учреждения, финансируемые из государственного бюджета, и в Национальную кассу социального страхования, на вакансии, зарегистрированные до 30 ноября 2018 г.»

Соответственно, 8 391 вакансий в центральных органах власти, зарегистрированных по состоянию на конец ноября, не будут заняты до 31 декабря 2019 года.

В постановлении Правительства отмечается, что «остановка найма персонала в независимые публичные органы и в НКСС на вакантные должности является рекомендацией». Кроме того, местным органам власти рекомендуется остановить трудоустройство на 5225 вакантных должностей, зарегистрированных по состоянию на 30 ноября 2018 года.

Положения постановления не распространяются на должности, на которые был объявлен конкурс на момент утверждения постановления.

Как отметили в Министерстве финансов, мораторий введен «в связи с проведением реформы оплаты труда в бюджетном секторе, утвержденной Парламентом 23 ноября». Согласно постановлению, тем самым предполагается лучшее управление публичными деньгами, выделяемыми на оплату труда сотрудников публичного сектора.

Проект предусматривает внедрение указанного закона в целях обеспечения подавляющего большинства работников значительным увеличением зарплаты, других работников – гарантирования сохранения среднего дохода, полученного до вступления закона в силу. В то же время закон обеспечивает минимальную ежемесячную зарплату в бюджетном секторе на уровне 2000 леев.

В ПУБЛИЧНОМ СЕКТОРЕ ВАКАНСИИ СОСТАВЛЯЮТ ОТ 3 ДО 11%

Парламент принял 23 ноября 2018 года Закон о единой системе оплаты труда в бюджетной сфере.

По информации Минфина, лучший учет количества реально занятых рабочих мест позволяет эффективнее управлять уровнем занятости в публичном секторе,

исключая необходимость выделения бюджетных денег на вакансии в этой системе. Их число в течение года составляло от 3 до 11% в среднем по системе.

В связи с этим, «в целях лучшего управления свободными финансовыми ресурсами и их направления в приоритетные сферы», предложено ввести мораторий на трудоустройство персонала в бюджетной сфере.

В Министерстве финансов отмечают, что «количество должностей, подпадающих под действие этого моратория, эквивалентно минимальному среднегодовому показателю числа вакансий в публичной системе, и не наносит ущерб деятельности публичных органов и учреждений».

В КАКИХ УЧРЕЖДЕНИЯХ БОЛЬШЕ ВАКАНСИЙ?

По состоянию на 30 ноября количество вакантных мест в публичном секторе составляло 8 391. Больше всего вакансий – 2 586 – зарегистрировано в Министерстве внутренних дел.

В Министерстве обороны насчитывалась 1581 вакансия, Министерстве здравоохранения, труда и социальной защиты – 692, Министерстве юстиции – 469, Министерстве сельского хозяйства, регионального развития и окружающей среды – 424, Министерстве финансов – 422, Министерстве образования, культуры и исследований – 246, Национальном агентстве по безопасности пищевых продуктов – 240.

Меньше всего вакансий (3) зарегистрировано в Конституционном суде и Агентстве по межэтническим отношениям. В аппарате президента Республики Молдова насчитывалось 5 вакантных должностей. НКСС располагала 391 вакансией.

На уровне административно-территориальных единиц половина вакансий приходится на муниципий Кишинев – 2624, в Оргееве – 294 вакансий.

Количество вакантных должностей в Бельцах составляло чуть менее 200, в Гагаузии – 191, Кантемире – 167, Чимишлии – 142, Калараше – 132, Кагуле – 131, Ниспореках – 101.

МОРАТОРИЙ 2016 Г.

Решение о введении моратория на трудоустройство в бюджетной сфере не впервые принимается кабинетом министров. Три года назад, 3 августа 2016 года, Пра-

вительство Филипа в момент относительного кризиса приняло решение по предложению МВФ, согласно которому, министерства, агентства и другие учреждения, подчиняющиеся Правительству, не вправе были нанимать сотрудников до конца года.

«Данная мера принята в целях экономии бюджета и сохранения предела бюджетного дефицита, согласованного с МВФ. Мы верим, что органы государства будут работать также эффективно, как и сейчас», – сказал министр финансов Октавиан Армашу. Всего в то время в бюджетных учреждениях насчитывалось 4539 вакансий. Постановление включало и сферу образования и здравоохранения.

«Мы планируем внести поправки в бюджет в сентябре. Экономия от введения моратория оценивается в 150 миллионов леев, около 4% всего фонда заработной платы», – добавил О. Армашу. Решение Правительства расценили как первый шаг к реформе центральной публичной администрации.

Все же некоторые министры и главы департаментов попросили утвердить уже запланированный найм сотрудников. «Не забывайте, что впереди реформа центральной публичной администрации. Предлагаю работать в соответствии с этим решением. Эти должности заморожены, они не ликвидируются», – ответил премьер-министр П. Филип.

15 МЛРД ЛЕЕВ НА ОПЛАТУ ТРУДА

Расходы на оплату труда из национального публичного бюджета в 2019 году составят около 14,95 млрд леев, что на 7% больше, по сравнению с 2018 годом, или на 973 млн леев. Этот рост самый низкий за последние годы и по объему, и по темпам.

Экономист Вячеслав Иониц объясняет эти изменения тем, что «во-первых, планируется радикальная оптимизация количества сотрудников центральных органов власти. Так, согласно проекту бюджета предполагается снижение на 15% количества единиц в органах центральной публичной власти с 68 651 в 2018 году до 59 968 в 2019 году. Сокращение на 8 683 единиц штатного персонала необязательно означает увольнение этого персонала. Многие должности были вакантными, некоторые занимали по 1,5-2 должности».

Влад БЕРКУ

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnprf.md

Объявление НКФР

Во исполнение положений статьи 6 Закона №192-XIV от 12.11.1998 г. «О Национальной комиссии по финансовому рынку», Национальная комиссия по финансовому рынку сообщает банковские реквизиты, куда должны переводиться сборы и регуляторные платежи для обеспечения функционирования:

Фискальный код 1007601001293; ВС «Victoriabank» S.A., филиал №11; Банковский код VICBMD2X883; Банковский счет IBAN MD24VI000002251311138MDL

Обанкротившиеся банки смогли погасить за три года лишь 1,758 млрд леев из 14,122 млрд, полученных от НБМ в виде кредитов

Banca de Economii, Banca Socială и Unibank смогли вернуть к началу 2019 г. со времени отзыва у них лицензии (16.10.2015 г.) немногим более 1,758 млрд леев из предоставленных им с ноября 2014 по октябрь 2015 гг. Нацбанком под государственные гарантии экстренных кредитов на 14,122 млрд леев.

Как передает «ИНФОТАГ» со ссылкой на данные Минфина, Banca de Economii вернул государству 878,54 млн леев из полученных 9,273 млрд, Banca Socială – 571,34 млн леев из 2,7 млрд, а Unibank – 308,92 млн леев из 2,148 млрд.

Сами банки, пострадавшие от «кражи века» и вывода из них в результате крупных мошеннических сделок более \$1 млрд, сумели восстановить 1,718 млрд леев в результате взыскания долгов с клиентов, продажи активов и перешедших к банкам в собственность активов должников, а также других процедур, таких как исполнительные листы, процедуры банкротства.

Как сообщал ранее «ИНФОТАГ», после кражи миллиарда его перевели в госдолг, против чего до сих пор выступает оппозиция и лично президент, бывший лидер Партии социалистов Игорь Додон. Расследованием кражи миллиарда занимаются правоохранительные органы Молдовы и финансовые детективы из агентства Kroll (США). По данным агентства, в результате мошеннических сделок из Banca de Economii, Banca Socială и Unibank переведено на банковские счета за рубеж как минимум \$600 млн, в том числе в Россию \$200 млн, Эстонию – \$58 млн, на Кипр – \$41 млн. Эти деньги с помощью международных исков предстоит отсудить и вернуть в Молдову.

ИНФОТАГ

МВЦ «Moldexpo» S.A.

Объявление о проведении тендера по подбору компании-исполнителя на оказание рекламных услуг: размещение рекламных роликов на телевизионных каналах, транслируемых на территории Республики Молдова. Международный выставочный центр Moldexpo S.A. объявляет тендер по подбору компании для размещения рекламных роликов на телевизионных каналах RTR Moldova, NTV Moldova, THT Exclusiv TV.

Приглашаем принять участие в тендере рекламные агентства. Предложения подаются до 25.01.2019 г., до 10:00 часов, по адресу: мун. Кишинев, ул. Гиочелор 1, МВЦ «Moldexpo» S.A., Дом специалистов, 2 этаж, каб. N 3

Открытие предложений состоится в присутствии участников 25.01.2019 г., в 10:30 часов, в МВЦ «Moldexpo» S.A., центральный павильон, 2 этаж, конференц-зал.

Дополнительная информация по телефону: 0-22-810-419 или на сайте moldexpo.md

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:
Moldpresa: 67770. Poșta Moldovei: PM21700
Издатель: CAPITAL MARKET I.S.
Регистрационный №:
1003600114204, 27 октября 2003 года
Учредитель: Национальная Комиссия по финансовому рынку
Административный совет:
Председатель: Нина ДОСКА,
Елена ВАСИЛАКЕ, Михай ДОРУК,
Рамона НИКУЛЧА, Александру КИРТОКА.
Главный редактор:
Геннадий ТУДОРЯНУ
Тел.: /373 22/ 229-445
Заместитель главного редактора:
Лилия АЛКАЗЭ

Прием объявлений и отчетов:
ziarulcm@gmail.com
Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
Факс: /373 22/ 22-05-03
Адрес: ул. Василе Александри, 115.
(угол бул. Штефан чел Маре)

Cod IBAN: MD69VI00002249111050MDL
BC «Victoriabank», S.A., fil.11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств «Moldpres» и «InfoMarket». Статьи, помеченные знаком #, публикуются на правах рекламы. Каждый материал, опубликованный на страницах «Capital Market», отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии «Edit Tipar Grup» SRL